

Věc C- 826/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

22. prosince 2021

Předkládající soud:

Curtea de Apel București (Odvolací soud v Bukurešti, Rumunsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

1. července 2021

Žalobkyně v prvním stupni a odvolatelka:

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

Žalovaná v řízení v prvním stupni a odpůrkyně:Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători (SNTFC)
„CFR Călători“ SA**Předmět původního řízení**

Odvolání proti rozsudku Tribunalul București (Okresní soud v Bukurešti, Rumunsko), kterým byla zamítnuta žaloba na náhradu škody, v níž se žalobkyně v prvním stupni a odvolatelka (dále jen „žalobkyně“) domáhala, aby žalované v prvním stupni a odpůrkyni (dále jen „žalovaná“) byla uložena povinnost zaplatit přiměřenou odměnu za sdělování hudebních děl veřejnosti. Právní otázka se v podstatě týká toho, zda lze mít za to, že ke sdělování veřejnosti dochází pouhým vybavením vozů osobní železniční dopravy rozhlasovým zařízením.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Na základě článku 267 SFEU se žádá o výklad článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES.

Předběžné otázky

1) Provádí provozovatel železniční dopravy, který používá železniční vozy vybavené vlakovým rozhlasem za účelem sdělování informací cestujícím, sdělování veřejnosti ve smyslu článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti?

2) Brání článek 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti vnitrostátní právní úpravě, která stanoví vyvratitelnou domněnku, podle které existence zvukových systémů v dopravních prostředcích v případě, že vyplývá z požadavků jiných zákonných ustanovení upravujících činnost provozovatele dopravy, představuje sdělování veřejnosti?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva a judikatura Soudního dvora

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, článek 3.

Rozsudek ze dne 7. prosince 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, rozsudek ze dne 15. března 2012, Phonographic Performance (Irsko), C-162/10, EU:C:2012:141, rozsudek ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, rozsudek ze dne 15. března 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, a rozsudek ze dne 31. května 2016, Reha Trening, C-117/15, EU:C:2016:379.

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (zákon č. 8/1996 o právu autorském a právech s ním souvisejících). Tento zákon stanoví, že za přímé nebo nepřímé užití zvukových záznamů vydaných k obchodním účelům nebo jejich rozmnožením vysíláním nebo jakýmkoli způsobem sdělování veřejnosti mají výkonní umělci a výrobci zvukových záznamů nárok na jedinou spravedlivou odměnu, jejíž výše je stanovena metodikou. Uvedené právo lze vykonávat individuálně nebo prostřednictvím organizací kolektivní správy. Dohoda mezi organizacemi kolektivní správy a uživateli stanovená tímto zákonem o sjednaných metodikách je zaznamenána v protokolu, který je uložen u Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (Rumunský úřad pro autorská práva, dále jen „ORDA“). Takto zveřejněné metodiky jsou závazné pro všechny uživatele v oblasti, pro kterou byly sjednány.

Rozhodnutí ORDA č. 399/2006, zveřejněné v *Monitorul Oficial al României*, (Úřední věstník Rumunska) o metodice sdělování zvukových záznamů veřejnosti zveřejněných pro komerční účely nebo jejich rozmnožením a tabulek majetkových

práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů) část I, ve znění rozhodnutí ORDA č. 189/2013.

„1. *Sdělováním zvukových záznamů veřejnosti zveřejněných pro komerční účely nebo jejich rozmnoženin* se rozumí jejich sdělování na veřejných místech (uzavřených nebo otevřených) bez ohledu na způsob sdělování mechanickými, elektroakustickými nebo digitálními prostředky (zesilovacími zařízeními, zvukovými nebo audiovizuálními záznamovými zařízeními, rozhlasovými nebo televizními přijímači, počítačovým vybavením atd.).

[...]

3. *Uživatel*em zvukového záznamu se pro účely této metodiky rozumí každá oprávněná fyzická nebo právnická osoba, která veřejně šíří zvukové záznamy zveřejněné ke komerčním účelům nebo jejich rozmnoženiny v prostorách, kterými disponuje na základě jakéhokoli titulu (vlastnictví, správa, pronájem, podnájem, půjčka atd.).

[...]

5. Uživatel je povinen získat oprávnění ve formě nevýhradních licencí vydaných organizacemi kolektivní správy [...] výrobců zvukových záznamů určených ke sdělování veřejnosti zveřejněných pro komerční účely [...] za odměnu podle níže uvedených tabulek, a to bez ohledu na skutečnou dobu sdělování veřejnosti. [...]

Tabulka uvedená v bodě 5 výše stanoví měsíční odměnu ve výši 30 lei/ vůz v případě železničních souprav vybavených zvukovým zařízením.

Ley de Enjuiciamiento Civil (občanský soudní řád)

Článek 329 stanoví, že „v případě domněnek, které jsou ponechány na uvážení a pečlivé zhodnocení soudu, z nich soud může vycházet pouze tehdy, mají-li váhu a sílu vyvolat pravděpodobnost tvrzené skutečnosti; lze je však přijmout pouze v případech, kdy zákon připouští důkaz svědeckou výpovědí“.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobkyně je organizací kolektivní správy, kterou ORDA určil jako správce odměn dlužných výrobcům zvukových záznamů. Žalovaná podniká v oblasti veřejné osobní železniční dopravy.
- 2 U některých kategorií vlaků provozovaných žalovanou je vybavení vozů pro cestující rozhlasovými systémy povinné na základě nařízení ministra dopravy. U ostatních kategorií se takové vybavení neprokázalo. Mezi účastníky řízení existuje rozdílný názor na to, zda dotčená zařízení umožňují sdělování zvukových záznamů, což předkládající soud považuje za skutečnost, kterou je třeba určit

dalším dokazováním s ohledem na odpověď Soudního dvora. Neexistuje ani žádný přímý důkaz o vysílání zvukových záznamů pro účely ochrany životního prostředí ve vozech vlaků používaných žalovanou.

- 3 Žalobou podanou u Tribunalul București (Okresní soudu v Bukurešti) dne 2. prosince 2013 se žalobkyně v podstatě domáhala, aby byla žalované uložena povinnost zaplatit spravedlivou odměnu za sdělování hudebních děl veřejnosti v osobních vlacích. Tribunalul București (Okresní soud v Bukurešti) žalobu zamítl s tím, že sdělování veřejnosti představují pouze taková zvuková zařízení, která technicky umožňují přístup veřejnosti ke zvukovým záznamům, a že tento aspekt nebyl žalobkyní prokázán. Proti tomu se žalobkyně odvolala k předkládajícímu soudu.

Základní argumenty účastníků původního řízení

- 4 Žalobkyně tvrdí, že samotná existence zvukových zařízení ve vozech osobních vlaků provozovaných žalovanou představuje sdělování veřejnosti. Kromě toho by se nemělo rozlišovat mezi vozy s jednoduchým zvukovým zařízením na jedné straně a vozy se zvukovým zařízením, které mají rovněž nezbytné vybavení pro sdělování zvukových záznamů, na straně druhé, neboť všechna zvuková zařízení žalované umožňují rovněž sdělování zvukových záznamů veřejnosti.
- 5 Žalovaná navrhuje zamítnutí tohoto argumentu a tvrdí, že spravedlivá odměna náleží pouze za úkony sdělování veřejnosti, které spočívají ve skutečném vysílání zvukových záznamů, což žalobkyně neprokázala. Kromě toho nelze technická zvuková zařízení, která představují povinné vybavení jak podle vnitrostátních předpisů, tak podle ustanovení práva Evropské unie, ztotožňovat se sdělením veřejnosti, ani nemohou být dostatečným podkladem pro domněnku o sdělení veřejnosti.
- 6 V průběhu řízení v prvním stupni žalovaná navrhla, aby se soud obrátil na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou Tribunalul București (Okresní soud v Bukurešti) zamítl. Předkládající soud z vlastního podnětu na uvedenou otázku upozornil a rozhodl o jejím postoupení Soudnímu dvoru.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 7 Pokud jde o **první předběžnou otázku**, předkládající soud považuje za nezbytné přezkoumat dvě dílčí otázky, a to: 1. zda instalace zvukového zařízení představuje sdělování veřejnosti a 2. zda vysílání hudebního doprovodu ve vozech osobních vlaků se provádí s cílem dosáhnout zisku?
- 8 Pokud jde o *první dílčí otázku*, předkládající soud odkazuje na rozsudek ze dne 7. prosince 2006 ve věci SGAE, v němž Soudní dvůr rozhodl, že existence televizního zařízení umístěného v hotelových pokojích v kombinaci s poskytováním televizního signálu v pokojích hotelovým hostům, kteří - s ohledem

na jejich časté střídání - představují novou veřejnost, představuje akt sdělování veřejnosti učiněný za účelem dosažení zisku, který je doplňkovou hotelovou službou. Na základě této judikatury Soudního dvora by většina vnitrostátních soudů měla za to, že instalace zařízení pro přehrávání zvukových záznamů veřejnosti představuje sdělování veřejnosti bez ohledu na to, zda k němu skutečně došlo.

- 9 Předkládající soud se však domnívá, že to není smyslem judikatury Soudního dvora. Z analýzy rozsudku ze dne 7. prosince 2006, SGAE, a rozsudku ze dne 15. března 2012, Phonographic Performance (Irsko), tedy vyplývá, že pouhá instalace televizního zařízení v hotelových pokojích není dostačující a že je vyžadován také úmyslný úkon provozovatele hotelu spočívající v poskytování televizního signálu v pokojích zákazníkům, kteří představují „novou veřejnost“.
- 10 Při použití této judikatury na projednávanou věc má Soudní dvůr za to, že žalobkyně musí prokázat nejen existenci zvukových zařízení, ale také úmysl žalované veřejně sdělovat zvukové záznamy cestujícím, a to tak, že různými důkazními prostředky prokáže, že ve vlacích pro cestující skutečně docházelo ke sdělování veřejnosti.
- 11 Pokud jde o *druhou podotázku*, tu by bylo třeba přezkoumat, pokud by Soudní dvůr konstatoval, že pouhá existence zvukových zařízení představuje akt sdělování veřejnosti. Podle judikatury Soudního dvora je v rámci posuzování existence aktu sdělování veřejnosti relevantním kritériem výdělečná povaha sdělení.
- 12 V tomto ohledu předkládající soud odkazuje na rozsudek ze dne 7. prosince 2006, SGAE, a rozsudek ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, v nichž dospěl k závěru, že pokud provozovatel železniční dopravy vybaví některé vozy zařízeními, jejichž prostřednictvím mohou cestující individuálně přistupovat k hudebním dílům nebo obecně k dílům autorského práva (např. dotykové obrazovky, rádia, sluchátka umožňující výběr určitých audiovizuálních nebo hudebních děl), by tato služba představovala sdělení veřejnosti a byla by nepochybně nabízena s cílem zvýšit obchodní přitažlivost cestování vlakem a jako taková s cílem dosáhnout zisku.
- 13 Na druhou stranu by výdělečná povaha sdělení byla sporná, pokud by hudební skladby nebo jejich úryvky byly během cesty vlakem nabízeny pouze ambientně. Lze stěží připustit, že by si potenciální zákazník vybíral vlak, kterým cestuje, na základě hudby, kterou může během cesty poslouchat. V železničním sektoru v Rumunsku je navíc velmi malá konkurence, neboť na většině tras působí pouze jeden provozovatel. Relevantními kritérii by tedy byly jízdní řád vlaku, zajištění přímé cesty, délka cesty a pohodlí vozů, ale mezi tato kritéria by nepatřila hudba pouštěná všem cestujícím, která by naopak mohla být pro většinu cestujících zdrojem nepohodlí.

- 14 V tomto ohledu předkládající soud připomíná závěry Soudního dvora v rozsudcích SCF ze dne 15. března 2012 a Reha Trening ze dne 31. května 2016 a domnívá se, že skutková situace v projednávané věci je bližší situaci ve věci, v níž byl vydán první z uvedených rozsudků, přičemž rozhodujícím faktorem je kvazimonopolní postavení v oblasti železniční dopravy, které cestujícímu neponechává účinnou možnost volby, pokud jde o dotčenou službu.
- 15 Pokud jde o **druhou předběžnou otázku**, předkládající soud připomíná, že vnitrostátní právní úprava vyžaduje, aby byly některé osobní vozy vybaveny zvukovým systémem, a že metodika schválená rozhodnutím ORDA č. 399/2006 ukládá povinnost platit odměnu za každou vlakovou soupravu se zvukovým zařízením. V tomto případě tedy existuje vyvratitelná domněnka sdělování veřejnosti.
- 16 Systém povinné kolektivní správy přijatý vnitrostátními právními předpisy a předpisy týkající se obecně závazného účinku sjednaných metodik však nemohou změnit mechanismus uplatňování článku 3 směrnice 2001/29 v tom smyslu, že by existence komunikačních prostředků *de facto* sama o sobě postačovala ke vzniku povinnosti platit odměnu. Samotná existence technických prostředků, které jsou způsobilé k uskutečnění aktu sdělování veřejnosti, tedy nemůže být ztotožněna s tímto sdělováním samotným a z právního hlediska nemůže založit povinnost platit odměnu.
- 17 Domněnku, o jakou se jedná v druhé otázce, proto nebylo možné vyvodit ze samotné existence zvukových zařízení, neboť je nutné prokázat i další okolnosti, které by svědčily o existenci skutečného sdělování veřejnosti.